

ШҮМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 9-ше (137) №, 2024 ий сентябрь

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

ЮМЫМ ЙӖРАТЫМАШ КАЖНЕ АЙДЕМЫМ САЙ ВЕЛЫШ ВАШТАЛТА

Владимир князын Русьым Тынеш пуртымо кечым чапландарен, 28 июльшто Йошкар-Олаште «Мыйын Юмемлан мурем» регион-влак кўкшытан духовный муро да поэзий фестиваль эртен.

Марий митрополий, Руш тўвыра рўдер Марий Эл Республикын тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министрствыжын полшымыж дене эртареныт. Изи Какшан энгер серыште Кирилл ден Мефодий святой-влаклан шогалтыме памятник воктенысе муро пайремыш калык ятыр погынен. Владыка Иоанн, Марий Элын да Йошкар-Олан митрополитше, пайремым почын да каласен:

– Русьым тынеш пуртымо кечым чапландарен, ме Владимир князын сугыньжым шарнышаш улына: «ЙӖратыза Юмым, чытыше да сулыкдам касарен моштышо лийза, православий вера дене кугешныза. Палыза: Юмым йӖратымаш кажне айдемым сай велыш вашталта. Тудлан ўшанымаш Россияште илыше чыла тўрлӧ калыкым ушен, икояным ыштен. Христосын святой вераже мемнам шинчымаш, медицине, тўвыра да возыктыш деке веле огыл, тыгак тўрлӧ мастарлык деке, Юмын мемнан Россиянам да Марий кундемнам йӖратымыжым моктымаш деке конден.

Республикысе тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министрын алмаштышыже Игорь Садовин тыге каласен:

– Кунам ме православный вера нерген ойлена, шочмо эл, тўвыра, образований, просвещений гай умылымаш-влакым ик радамыш шындена. Черке эре калык дене пырля лийын. Поснак эн неле пагытыште, мемнан элнам тушман деч аралыме годым, Юмылан ўшанымаш кӧргӧ чоным пенгыдемден, виян лияш полшен. Кугыжаныш ден Черкын келшен илен моштымышт – тиде калыкын кугу пиалже.

Ты гана фестивалыште Йошкар-Ола да Волжск епархийла гыч черке хор, Рушарня школласе йоча коллектив, вокальный ансамбль, посна автор ден мурызо-влак шке усталыкыштым ончыктеныт. Муро, почеламут-влак утларакшым марла йонгалтыныт. Курыкмари район гыч кўсле дене шоктен мурышо ансамбль толын. Чуваший гычат участник-влак лийыныт. Чыла участниклан тауштымашым кучыктеныт.

ПОРО ПАША – КУРЫМАШ!

Марий калыкын просветительже протоиерей Гавриил Яковлевлан 25 августышто Морко район Арын селаште памятником почмо да святитлыме.

Бронзо гыч велыме скульптур 2,5 метр кўкшытан да 400 кило нелытан. Тудым Христос Шочмо лўмеш черке ончылно лўмын ямдылыме вереш, гранит гыч ыштыме монолит постаментеш, верандыме. Авторжо – скульптор И.В. Дюков. Илья Вячеславович – Российысе художник-влак ушемын енге, Илья Глазунов лўмеш Российысе академийын доцентше. Подольск олаште шукерте огыл тудын эше ик памятникшым – СВО-што улшо сарзе-влакым чапландарыше пеш куатле шарныктышым – почыныт. И.В. Дюковын усталыкше пеш келге: скульптурышто мом ончыктымыжым книгаште лудмо семын умылаш лиеш. Теве Марий кундемаштына кызыт верандыме памятникат тидымак пенгыдемда: протоиерей Гавриил ачана ылыше семын храм велыш ошкылеш, кидешыже «Поро Увер» книгаг кучен. Евангелий мут «Поро увер» манын кусаралтеш. Библийысе «У Сугынь» книгаг тўнг ужашыже – ныл Евангелий. Тушто Господь Иисус Христосын мландымбалне ылымыже да туныктымыжо нерген ойлалтеш.

Чыла священнослужитель калык чоныш Юмын Шомакым шындараш тырша. Гавриил ача тидлан уло ылышыжым пуэн. Кажне марий айдеме Юмын Шомакым умылен кертше да Тудын кўштымашыже-влакым шуктен ылыже манын, йоча-влаклан букварьым ямдылен да Юмын книга-шамычым марлашке кусарен. Нуным савыктен лукташ чот тыршен, сандене, пашажым аклен, тудлан кугу премийым пуэныт. Премий оксам батюшка Унчышто школым чогаш кучылтын.

Памятникым Волжск ден Шернурын епископшо Феофан торжественно почын да святитлен. Кужун вучымо тыгай кугу куан дене владыка чылаштым саламлен.

– Ен-шамыч Юмын Шомакым чонышкышт шындарен кертшыт да шке шўмешышт поро саскам кодышт манын, Гавриил ача ўмыржō мучко тыршен, – ойлен тудо. – Шке калыкшым духовно сотемдарен, православный верам уло чон дене йōратен илаш туныктен. Тудын тунемшыже-влак

поро койыш-шоктышан христиан лийыныт манын, ме ўшанена. Вет нуно изинекак мут дене ойлымым веле огыл, а поро туныктышын шотан ылышыжым шке шинчашт дене ужыныт. Сай ылыш примереш туныктымаш – тиде эн чапле проповедь. Батюшка Гавриил йоча-шамычымат Ик Чын Юмын палаш, православный ылыш дене илаш, ўшанле лияш, христиан порылыкым ылышыште подвиг семын пенгыдын кучаш туныктен. Санденак калык тудым шарна да пагала. Ты кугу проповедникын чонжо святой-влак дене пырля Юмын Престол ончылно шога да мемнан верч кумалеш манын, ўшанена. Тудын молитваж дене мыланнат православный вераште пенгыдемаш да, утаралтмаш неле корным Юмылан йōрышын эртен, Господь ончылно поро вашмутым пуаш лийже.

Пайремыш толшо-влак памятник воктек пеледышым пыштеныт. Саламлыме мутым Христос Шочмо лўмеш черкын настоятельже протоиерей Николай Чузаев, Морко район администрацийын пашаенже М.В. Осипова, Марий книга савыктыш пōрт вуйлатыше Э.А. Иманаев, Республикысе марий тўвыра рўдер директор В.Г. Петров, памятникын авторжо скульптор И.В. Дюков да Арын черке пелен ий еда «Шōртньō купол» паша десантым чумырышо Д.В. Смирнов ойленыт. Пайрем лўмеш ямдылыме концерт пеш чапле лийын (тудым Интернетыште ончаш лиеш).

Марий калыкын просветительже, миссионер да поро туныктышо протоиерей Гавриил Яковлевын пашажым шуйышо-влак лийышт манын, 2023-2024 тунемме ийыште школлаште тудын лумеш усталык конкурсым увертарыме ыле. Ты поро пашашке ушнышо-влакым – туныктышо ден тунемшыштым – июнышто Муром ден Дивеевысе святой верлашке намиен коштыктымо. А ты мероприятийыште нуным диплом ден тауштымашан серыш дене палемдыме. Коркатово лицейын туныктышыжо О.В. Тимофеева ден 6-шо классыштыже тунемше Оксана Андреева, Арын черкысе Рушарня школышто тыршыше Л.Н. Яковлева почеламут возымаште ойыртемалтыныт.

Тыгак Коркатово лицейын туныктышыжо Н.В. Аркадьева, Моркысо 2-шо школын тунемшыже Регина Григорьева, Эгерсола школ гыч Ксения Бутенина, Унчо школ гыч Ольга Сидорова, Волаксола школ гыч Дмитрий Андреев мастарлыкым ончыктеныт да тауштымашан серышым сулен налыныт. Тыгай суапле пашалан йоча-влакым кумыландыше туныктышо-влаклан кугу таум ыштена.

Пайрем гыч нигот пöлек деч посна каен огыл – чылаштан 2025 ийлан православный календарьым пуымо. А эн кугу пöлекше – владыка Феофанын суапландарымыже, тудын гоч мемнам Юмо суапландарен!

Кенез пүртүсын моторлыкшо кумылым тарвата, а чон шке шижмашыжым муро гоч почын пуа. Марий митрополийыште тенийысе кенез духовный муро ден поэзий фестивальлан поян ыле. Вес гана нуным ужде кодаш огыл манын, икмынярже дене палдарена.

Советский район Ушнур селасе кугурак святой апостол-влак Петр ден Павел лумеш черке 12 июлышто престольный пайремжым палемден. Юмын литургийым Йошкар-Оласе Успенский храмын клирикше иерей Олег Михайлов вүден. Пайрем службым пырля эртараш Йошкар-Оласе Христос Шочмо лумеш храм гыч клирик иерей Никита Смирнов толын. Черке мурым ты храмын регентше Татьяна Михайлован вуйлатыме хор мурын. Литургий деч вара Евангелийым лудын, святой вүдым шыжыктен, храм йыр крестный ход дене эртенят. Черке илышыште уло кумылын тыршыше-влаклан Олег ача тауштыман серыш-влакым кучыктен.

Вара пайрем лумеш эртарыме да шукертак чапле йулашке пурышо «Юмо аралыже шочмо элнам» фестиваль тунгалын. Черке пайремыш толшо калык рушла да марла йонгышо муро да почеламут дене чонжым куандарен. Ты кечын тышке Ушнур села да лишыл ялла гыч веле огыл, тыгак Йошкар-Ола да моло районла гычат погынат. Йоча-влакат калыкым шке мастарлыкышт да тыршымашышт дене палдарат. Пригородный черке округын благочинныйже протоиерей Николай Ярошевич кажне гана чылаштан чапле пöлекым ямдыла.

Советский районусо клуб системе да верысе администраций тыгак эше «Святой памаш» манын лумдымө вес фестивальым ямдылаш полшен. Тудыжо Неделька (Шабаша) кундемсе Юмын Аван Казанский иконыжо лумеш храм воктене ий еда 21 июлышто эртаралтеш. Саламлыме мутым Руш Кадам селасе Господьым Вашлийме лумеш храмын настоятельже иерей Владимир Каплунов ойлен. Пайремыште ятыр мурызо да 19 ансамбль лийыныт. Духовный темым тарватыше, шонаш таратыше православный муро ятыр йонген. Советский район администрацийын тўвыра пöлкажым вуйлатыше Яков Аркадьевич Ефремов чылаштан таум каласен, тынысым, порылыкым да тазалыкым тыланен. Акым налде тыршыше Косма ден Дамиан святой-влак лумеш Öрша селасе храмын настоятельже протоиерей Сергей Мошкин чыла участникым диплом дене палемден.

ХРАМЫМ СВЯТИТЛЫМАШ – ЮМЫН КУГУ ЧАМАНЫМАШЫЖЕ

Волжск ден Шернурын епископшо Феофан 12 августышто Морко район Шордур ялыште у черкым святитлен.

Тиде кугу чиным эртарыме деч вара Шордурсыо у храм апостол-шамыч коклаште эн кугурак Петр ден Павелын лумыштым нумалаш тунгалын, вет марий калык нуным ожнысек пеш пагален да польшыштан ушанен.

Святитлыме у престолеш владыка Феофанлан Юмын литургийым служитлаш Эрвел черке округын благочинныйже, Хлебниково селасе Юмын Аван Шочмыж лумеш храмын настоятельже иерей Сергей Алексеев, Морко селасе Юмын Кончымо лумеш храмын настоятельже протоиерей Леонтий Очетов, Арын селасе Христос Шочмо лумеш храмын настоятельже протоиерей Николай Чузаев, Шенгше селасе Юмын Аван Казанский иконыж лумеш храмын настоятельже иерей Евгений Шамаев, Волжск олесе Никольский кафедральный соборын клирикше диакон Иоанн Захаров ден диакон Герман Михайлов полшенйт. Черке мурым Ирина Канашинан вуйлатыме хор йонгалтарен.

Черке 12 августышто мученик Иоанн Воиным пагален шарна, сандене Юмын литургий деч вара епископ Феофан прихожан-шамычым тудын илыш корныжо да могай тыматле айдеме улмыж дене палдарен. Мыланнат тудын нерген сайынрак палаш пеш пайдале лиш манын, владыкан мутшым кусарен пуртена:

– Святой Иоанн 4-ше курымышто илен да император Юлиан Отступникын войскаштыже служитлен. Императорын кыштымыж почеш тунам христиан-влакым чот поктылыныт гынат, воин Иоанн христианин лийын, тидым шолыпышто кучен, моло христиан-шамычлан орланен колымо деч утаралташ полшен. Тидын нерген Юлианлан шижтарен шуктымекышт, Иоанным казаматыш петыренйт. Христиан-влакын пиалешышт Юлиан Отступник перс-шамыч ваштареш сарыште 363 ийыште колен. Тунам святой Иоанным эрыкыш луктыныт, да тудо лишыл ег-влаклан служитлаш тунгалын, порын да яндарын кужу умырым илен.

Илымыж годым Иоанн Воинын святой улмыжым ниго пален огыл, а колымекыже, ик удырамашлан омеш кончен да тойымо капше кушто улмым каласен. Кунчен лукмек, мощыжым Константинополь олесе апостол Иоанн Богослов лумеш храмыш пыштеныт. Иоанн Воинлан Господь паремден, лыпландарен кертме куатым пуэн.

Айдеме тукымын тушманже кызыт святой Православный Черке ваштареш чот шогалын. Мемнан Святой Русь – Православийын аралышыже! Тыште калык храм ден монастырьлаште

ШҰМЫШТЫНА ЎШАН ТУЛ ЙҰЛЫЖӖ!

кумалеш, сулыкым касарен, Христосын Святой Тайныжым көргышкыжӖ налеш, Юмын кўштымашыжым шуктен илаш тырша. Тидыжым тушман чытенак ок керт, сандене мемнан эл ваштареш сарым тарватыме марте шуктен.

Ме святой-шамыч дене молитва гоч мутланен керттына. Христос верам аралымышт дене нуно шукертсек Юмылан йӖрышӖ улыт да кызыт мыланна полшен керттыт. Теве святой Иоанн илымыж годым сарзе лийын, а кызыт тудо Пылпомышысо Кугыжанышын воинже. Тудын святой молитваж дене Господь мемнан эллан да армиялан сенгымашым кондаш, ужмо да ужащ лийдыме тушман-шамычым пытараш полшыжо.

Шерге иза-шольо ден ака-шўжар-влак, Юмо полшымо дене таче ме ты храмым святитлышна. Тудым чонген шуктышаш верч те шуко кумалында, шкеат чот тыршенда. Ты храмын настоятельже протоиерей Леонтийлан да чылаштлан, кӖ кид вий, шийвундо надыр да молитва дене полшен, чон гыч лекше кугу таум ыштем. Храмым святитлымаш – Юмын кугу чаманымашыже, чонгаш полшышо да ончыкылык прихожан-влак ўмбалне тиде чаманымаш лиеш. Святитлыме храмыште Господь Шке Святой Шўлышыж дене ила.

Православный храм уке гын, христиан илиш дене илаш йӖсӖ. У храмым чонгаш але тоштыжым реставрироватлаш полшышо еглан Юмын благословенийже пуалтеш, да эше тудлан веле огыл, а тудын ончыкылык тукымжочамычлан. Тыге ойлен святой праведный Иоанн Кронштадтский. Юмын суапландарымыже тендан пелен лиеш манын, меат чот ўшанена.

Юмылан йӖрышӖ пашаште кугу тыршымашым ончыктышо-шамычым владыка Феофан архиерейын да тауштымашан грамот-влак дене палемден. Тылеч вара «Кушна кундем» ансамбльын да Шордўр школысо тунемше-влакын ямдылыме концертым онченыт. Калыкым куандарыше артист-шамычлан владыка таум ыштен да архипастырь благословенийым пуэн.

Шордўр кундемысе калыкын кугу куанже мемнанат, Марий митрополийысе Кусарыше комиссийын пашаенже-шамычын, чоннам йывыртен чўчкаш тарватен. Ме умылена: тыгай суапле пашам мучашыш шуктымаш – подвиг дене иктак! Умбакыжат пенгыдын шогыза!

Элыштына мобилизацийым увертарыме, храмлаште сарзе-влак верч молебным служитлаш тўнгалыныт.

Мутлан, Йошкар-Оласе преподобный Серафим Саровский лўмеш храмышке кажне вўргечын 18 шагатат пелылан погынат. ЛўдыкшӖ верлаште улшо-влакын илышышт да тазалыкышт верч кумалаш ятыр ег толеш. Нуно сар каен шогымо верлаште кредалше воин-влак, тыгак тушман деч сенген налме кундемлаште тыныс илышым аралаш да тўзаташ полшышо-влак верч Юмын сӖрвалат.

Серафимовский храмыште 21 августышто тыгай молебным шўдымшӖ гана служитленыт. Святой Русьым аралыше-влак верч службим ты храмын настоятельже протоиерей Александр Бачурин вўден. Тудлан тысе клирик-влак: протоиерей Василий Лихачев ден диакон Алексей Ершов, тыгак Йошкар-Оласе Воскресенский соборын настоятельже иерей Андрей Кочаков полшеныт. Чыла мурым регент Ирина Айглован вуйлатыме хор мурен. Пырля погынен кумалме годым молитван кугу куатше чотак шижалтеш. Господь Шке чаманымашыжым ончыктыжо, Святой Русь верч шогышо-влаклан сенгымашке шуаш полшыжо манын, священнослужитель ден прихожан-шамыч Господьым, Юмын Авам да святой-шамычым уло чон дене сӖрвалат.

Молебен деч вара батюшка Александр чылаштлан таум ыштен да каласен:

– Шерге иза-шольо, ака-шўжар-влак, таче шўдымшӖ гана погынен кумална. Кызытсе жапын нелылыкшым, мемнан эл ваштареш чумыргышо тушман-влакын вийышт шуко улмым палена. Но Юмо тудо велне, кушто чын! Господь мемнан Святой Русьым Шке порылыкшо дене арален налеш, сарзына-влаклан куатым, а мыланна чытымашым пуа манын ўшанена. Кӧлан кызыт эн неле, нунын верч кумалына. Господь чыланыштым пенгыдемдыже, шўмышкышт ўшаным пуртыжо, сенгымашке шуаш полшыжо. Пылпомышысо Царице чаманыже, Шке леведышыж дене левед авырыже. Передовойышто улшо-влаклан пешак неле, сандене фронтлан полшыман, нунын верч кумалман, мом кертмынам чыла ыштыман. Православный ўшанымаш дене пенгыдемын, ме ойган-влакланат полшышаш улына. Шўмыштына ўшан тул эре йўлыжӖ!

ЮМО КУАТЫМ ДА ЧЫТЫШЫМ ПУЭН

Марий митрополийысе «Елеон» службын пашаенже-влак, тений паломник семын коштмо у корным почынна. Тихвин, Свирск, Кириллов, Ферапонт монастырьлаш, Вологда ден Кострома кундемласе святой вер-влакым ужаш, тусо святыне-влаклан вуйым саваш миенна.

Корныш 5 августышто тарваненна, эрлашыжым эрдене Тихвинысе Богородице-Успенский монастырьыш миен шуынна. Тушто Юмын Авалан кумалаш, Тудын чудым ыштыше Тихвинский иконыжым йӱратен шупшалаш, обительын историйже дене палыме лияш мыланна кугу пиал ыле. Ты юмогам Кугу сар годым Россий гыч нангаеныт. Айдеме семянак тудлан ятыр ӱрдыж кундемым эрташыже логалын. Америке гыч 20 ий ончыч пӱртылымӱ годым чыла вере шуко тӱжем калык ты святынбым вашлияш лектын. Чапланыше иконом ужмо, монастырьысе службылаште кумалме, Юмын литургийыште Пырчесым подылмо мыланна ӱмырешлан шарнаш кодеш.

Корнына умбакыже Ленинград областын йӱдвелныже улшо Свято-Троицкий Александр-Свирский пӱрӱен монастырьыш шуйналтын. Тусо обительым негызлыше преподобный Александрым арам огыл «У Авраам» манын лӱмдат – тудо Святой Троицым шке шинчаж дене ужаш йӱрышӱ святой айдеме лийын. Юмо тудын деке кум волгыдо Суксо тӱс дене толын. Кызыт тиде верыште часамла шога, паломник-шамыч тушто кумалыт, Юмын да святой енын лийме дене святитлалтше мландым изишак налын, пеленышт нангаят. Преподобный Александр Свирскийын тичмашын аралалтше мощыжым пагален шупшал керттышт манын, кас службо деч вара колотка петыртышым лӱмын почыныт ыле. Тыгай кугу святынбым шинчаваш ужмылан, тудын деке йӱратен тӱкнен кертмылан кузе от куане?!!

Тыгай кужу корныш тарванымек, Российыште эн кугу кумдыкым айлыше Успенский Кирилло-Белозерский обительым кузе ужде кает? Ме тушко 8 августышто миен шуна. Преподобный Кириллын шӱгарже ӱмбалан чонымо храмыште Юмын литургийыште кумална. Тоштер-заповедникын научный пашаенже мыланна экскурсийым эртарыш, монах-шамычын кельышкышт, тыгак ончычсо трапезный палатыште верланыше выставкыш намайыш. Руш кугыжа ден князь-

шамычын ты монастырьлан пуымо шуко пӱлекышт тушто кызытат аралалтыт.

Ты кечынак Юмын Аван Шочмыжо лӱмеш Ферапонтовысо пӱрӱен монастырьыш миен шуынна да музей комплекс мучко коштмына годым черке искусствын шедевржым – сӱретче Дионисийын фрескыже-влакым – ӱрын онченна. Юмо Шке порылыкшым айдемылан молитвам лудмо да черке службышто лийме гоч пуа. Тора корно неле, сандене ме кастене да кажне эрдене Юмын службыш коштынна. Эрлашыжым ме тыштат ончыч Литургийыште лийынна, а вара Вологда кундемысе храм ден монастырьлам ончаш кудалынна.

Вологда олесе Лазаревский шӱгарласе храмыште преподобный Герасим Вологодскийын, праведный Александр Баданинын мощышт, Юмын Аван чудым ыштыше «Семистрельная» иконыжо аралалтыт. Храмын настоятельже мыланна кажныланна праведный Александр Вологод-скийын юмогажым, тудын лӱмеш возымо акафист ден илыш корныжым почын пуышо книгаг пӱлеклен. Ты кечынак олесе Воскресенский кафедральный соборышто, ожнысо Софийский соборышто лийынна, тусо святыне-влак дене палыме лийынна да вуйнам савенна.

Шуматкечын эрдене Спасо-Прилуцкий Димитриев пӱрӱен монастырьыште эртыше службо деч вара Кострома олаш каенна. Россий кугыжанышын историйыштыже кугу палым кодышо Свято-Троицкий Ипатьевский монастырьыште, Романов тукым бояр-влакын палатылаштышт лийынна. Кострома олесе Богоявленский кафедральный соборышто Юмын Аван чудым ыштыше «Феодоровский» иконыжо да пеш тошто ырес-мощевик аралалтыт. Нуным ужаш ме тушко кас кумалмашке миенна. Юмын пуымо порылык дене темын, кастене шочмо кундемшыкына тарваненна, Йошкар-Олашке рушарнян эрдене сайын толын шуынна.

Ты гана ме торасе ятыр кундемла ден олалаште лийынна. Вер гыч верыш коштмо годым кум йӱдым автобусышто эртараш логалын гынат, Юмо чылашлан куатым да чытышым пуэн. Чеверласыме годым паломник-влак шуко поро мутым ойлышт, таум ыштышт да корным эше кузе саемдаш лийме шотышто кагашым пуышт.

Григорий МИХЕЕВ,
«Елеон» службын директоржо

Кугун орланыше святой ўдыр Евфимия христиан ача-аван – сенатор Филофрон ден пелашыже Феодосиян – шочшышт лийын.

Ты олам вуйлатыше Приск тунам уло кундемысе калыклан тушко мяш да Арей лўман идоллан надырым кондаш кўштен. Шояк юмылан кумалмаш деч шылын, ик пўртыштў 49 христиан Чын Юмылан шолып служитлен. Нунын коклаште пеш самырык ўдыр Евфимия лийын.

Христиан-влакын кушто улмышт нерген Присклан увертареныт да тудеке мут кучаш намиеныт. Нуным 19 кече тўрлў семын орландареныт, но нигўат идоллан надырым кондаш келшен огыл. Чот сырыше правитель ик Евфимиям ты олашак коден, а молыштым император Диоклетиан деке судыш колтен. Шкет кодшо ўдыр лушкыдылыкым ончыктымо деч чот лўдын, Господь Иисус Христосым сўрвален, пенгыдылыкым пуаш йодын. Приск ончыч туддене сайын мутланен, мландымбалысе пиалан илышым сўрен. Но шке велыш савырен керташ лийдымым ужын, чот сырен да орландараш кўштен.

Ўдыр уло йўкын кумалын. Тудым писе кўзым йўнештарыме орава пелен кылден шогалтеныт да ораважым пўрдыкташ тўнгалыныт. Но Евфимиян капшым пўчкедыше орава трук чарнен шогалын, палач-шамыч кеч-мыняр толашеныт гынат, тарватен кертын огытыл. Кава гыч Господьын Суксыжо волен да ўдырым орава деч мучыштарен, капысе сусыржым паремден. Евфимия ынде Господьлан тауштен кумалын.

Вуйлатыше Приск кок сарзылан – Виктор ден Сосфенлан – ты ўдырым конга тулыш кудалташ кўштен. Тул лонгаште кок Суксо коштым ужын, нуно шкештат Христос Юмылан ўшанаш тўнгалыныт, «Меат христианин улына» манын, лўдде увертареныт. Тидлан кўра Виктор ден Сосфеным янлык-влаккан кочкаш кудалтеныт. Господь нуным Пылпомыш Кугыжанышыш пуртыжо манын, сарзе-шамыч уло йўкын сўрваленыт да курымашлык илышыш толаш ўжшў йўкым колыныт. Янлык-шамыч нуным тўкен огытыл гынат, чонышт лектын да ўжмў верыш куснен. Садланак кызыт мартеат святой ўдыр Евфимия дене пырля Виктор ден Сосфен сарзе-влакым эре пагален шарнат.

Вес сарзе-шамыч Евфимиям йўлышў конгаш кудалтеныт гынат, илыше да таза кодын. Эше ятыр жап тудым тўрлў семын орландареныт,

ЧЫЛАНЫШТЫН МОКТЫМО СВЯТОЙ ЎДЫР

но нимогай осалым ыштен кертын огытыл. Пытартышлан правитель тудым циркыште шужен шогышо янлык-влаккан кудалташ кўштен. Тыге шучкын казнитлыме деч ончыч святой ўдыр Господьым сўрвален, вашкерак Шкеж деке налаш йодын. Ареныш луктын колтымо янлык-шамыч тудым тўкен огытыл. Но кунам ўдырын йолжым ик маска изиш сусыртен да вўр лектын, Евфимия тунамак колен. Тыгодым мланде чот чытырналтын, ончаш погынышо калык да орол-шамыч цирк гыч лўдын куржыныт.

Ўдырыштын капшым налаш ача-аважлан йўн лийын, нуно тудым Халкидон деч тораште огыл тоеныт. Икмыняр жап гыч христиан-шамыч шўгар ўмбаланже пеш чапле храмым чоненыт. 451 ийыште ты храмыште IV Тўнямбал Погын эртен. Тушко тўрлў черкыла гыч ойырен колтымо 630 ег толын. Иисус Христос Юмо да Айдеме улеш манын, Православный Черке туныктен. Христос Юмо гына манын, монофизит-шамыч туныктеныт. Тидлан кўра тунам кугу ўчашымаш лийын.

Тиде жапыште йонгылыш шонышо святитель-влак шукынарак улыт улмаш. Сайлыма-шым эртараш гын, еретик-шамыч сенат ыле. Тунам святой Патриарх Анатолий чын вашмутым Святой Шўлыш деч йодаш темлен. А палыжым святой ўдыр Евфимия пуэн кертеш манын, вет Погынжо тудын чудым ыштыше мощыж воктенак эртен. Православный-шамыч шке умылымашыштым возеныт, монофизит-шамыч – шкеныштыным. Шўгарым почын, кок серышымат святой Евфимиян онгышкыжо верагденит, колоткам император Маркиан (450–457) ончылно петыреныт. Императорын печатьшым пыштен, кум кечылан оролым шогалтеныт. Шкешт чыланат пенгыде пўтым кученыт, чот кумалыныт.

Кум кече гыч Патриарх ден император колоткам почыныт. Православный-шамычын серышышт святой ўдыр Евфимиян пурла кидыштыже лийын, а еретик-шамычын серышышт – йол мучашыштыже. Эше теве мо чылаштым чот ўрыктарен: святой Евфимия кидшым шуялтен да серышым Патриархлан шкеак кучыктен. Тиде чудым ужмеке, еретик-шамыч кокла гыч шукынжо Православийыш кусненыт.

Перс-шамычын 617 ийыште Халкидон олам руалтен налмекышт, святой ўдыр Евфимиян мощыжым Константинопольыш кусареныт. Святой юмога-влак ваштареш кучедалме пагытыште тудын мощыжым аралыме ракым тегызыш кудалтеныт, но кугун орланыше ты ўдырым пагалыше корабельщик-шамыч тудым луктыныт да арален коденит. Икмыняр жап Лемнос отрошто аралыме деч вара, 796 ийыште, уэш Константинополь олаш пўртылтенит.

Великомученице Евфимия Всехвальнаям идалыкыште кок гана пагален шарнат: 304 ийыште Христос верч орланен колымыжым – 16/29 сентябрьыште, а IV Тўнямбал Погын годым чудым ыштымыжым – 11/24 июльышто.

КУДАЛТЫМЕ КҮ

Самырык ег шукерте огыл налме чапле машинаж дене, илышлан куанен, шоссе корно дене йывыртен кудалын. Трук омсашкыже ала-мо логалме йүк шоктен. Тудо «у модышыжым» писын чарен да мо лиймым ончалаш куржын лектын. Кү логалме дене машина омса сайынак удиралалтын улмаш. Самырык ег чот сырен да, машинажым савырен, кү логалме верыш пörтылын. Тушто шогышо изи рвезым ужынат, канга вачыж гыч тудым руалтен кучен, капотыш шүкалын да орышо гай кычкыралын:

– Тый мом ыштылат, а?! Машинам чылт у ыле, ачалаш, палет, мыняр окса күлеш?! Муат мо тынарым?! Күм молан кудалтышыч, а?!

– Чүчү, пожалуйста, нелеш ит нал! Пожалуйста! Мыняр машинам шогалташ төчышым – иктат

Юрик эрдене куаныше кынелын. Вет игече пеш мотор, күшыч кече шыратен ончен. Изи рвезын мом-гынат сайым ыштымыже шуын колтен. Тудо окна ончылан шинчын да шонкалаш тўналын: «Шўжарем трук вўдыш пуренгаяш тўналеш гын, мый тудым тыманмеш утарем ыле». А шўжарже туштак:

– Юрик, айда коктын модына!
– Коранг, шонкалашем ит мешай! – сырен пелештен рвезе.

Шўжарже, кумыл волен, коранг каен. Юрик умбакыже шонкален: «Ковам ўмбаке пире кержалтеш гын, мый тиде шучко янлыкым лўен шуэм ыле!» Тиде жапыште кухньо гыч коважын йўкшö шоктен:

– Уныкам, тол тышке, күмыж-совлам муш!
– Шке муш, мыйын жапем уке.
«Эхе-хе-хе» манын, коваже вуйжым рўзалтен, а Юрик окна ончылан йöнанрак верангын: «Пиём вучыдымын тавыш пуренгая гын, мый тудым луктам ыле». Трезорка лўман пийже тыманмеш окна йымаке толын шогалын да, почшым лупшен, йўаш йодын.

– Кай тышеч, мом оптен шоget?
Трезорка шыпланен, шоптырвондо йымак пурен возын. Нимом шонен муын огылат, Юрик аваж деке йодаш каен:

– Авай, могай сай пашам ыштышаш ыле?
Аваже изи эргыжым вуйжо гыч ниялтен да,

огеш чарне. Нимом ышташ öрмем дене күм кудалтышым, – йорге йогышо шинчавўдшым ўштылын ойлаш төчен йоча, а шкеже кидше дене корно öрдыжкыла ончыктылын. – Тушто инвалид изам коляскыж гыч камвозын, а мый нöлтал шынден ом керт. Тудо пеш неле, мыйже изи улам. Коляскыш шындаш полшыза, пожалуйста. Изамже камвочмыж дене чот эмганен.

Йочан шортын сөрвалымыже самырык егын чонышкыжак шуын. Тудо йочан ончыктымo верыш пырля каен, иктаж 15 ияш рвезым коляскышкыже шынден. Тудын вўрангше чурийжым шкенжын нершовычшо дене ўштылын, вургемже гыч пуракым почкалтен. Вара машинашкыже күм кудалтыше йочам ончалын. Тудыжо куанымыж дене уэш-пачаш тауштен, а шинчаштыже тунар куан, тунар ныжылгылык да йöратымаш лийыныт, эсогыл самырык егын шўмжылан шокшын чучын. Шкеж деч кугу неле коляскым шўкен, мöнгö вельшкыже ошкылшо йочам йоммешкыже ончен шоген.

А чапле машина омсажым ачалыктен огыл, удиралалтме палым тугак коден. Тек тудо теве мом шарныкта: айдемылан шкеж деке тўткышым ойырыкташлан көра күм кудалташыже ынже верешт манын, илышым модын-воштыл, нимом шоныде эртарыман огыл, огеш лий тыге.

Лишыл еглан күлешлыкнам шижаш шўмна ден чонланна южгунам шып кутырымат сита, а южгунам ты йоча семын эсогыл күм кудалташ логалеш. Ўмбакет кү логалын гын, нелеш налман мо тидлан? Вет тый лач тиде жапыште ала-кöлан моткочак күлеш лийынат.

Монах Симеон АФОНСКИЙ

шыман öндалын каласен:

– Трезоркалан вўдым шынден пуро, коватлан күмыж-совлам мушкаш полшо, а вара шўжаретым модыкто.

В. ОСЕЕВА

ТЫЙ ЧЫЛАЛАН ТУНЫКТЕНАТ

Тунемме ий тўналтыште 6-шо классын класс вуйлатышыже ўмашсе тунемшыже-влак ончылно йывыртыше шоген да чылаштым ик семынак йоратымыж нерген ойлен. Тиде мутшо кугу шоя лийын. Вет шенгел партыште туртын шинчыше рвезым тудо йоршеш йоратен огыл. Моло тунемшыже семынак ты йоча дене ўмаште палыме лийын. Эше тунамак шекланен шуктен: рвезе нигө дене огеш мод, школыш лавыран вургеман да йырнык пушан коштеш, пуйто нигунам мушкылтын огыл. Жап эртыме дене ты рвезе деке койын йўкшен, эсогыл южгунам тетрадьшым йошкар пастан ручкаж дене торешкутын удыркален пытарымыже да кугу «1» отметкым шындымыже шуын.

Икана школын завучшо класс вуйлатыше-влакым шкеж деке ўжыктен да ўдыр-рвезе-влакын характеристикыштым 1-ше классыш толмышт гычак шымлен лекташ кўштен. 6-шо классым вуйлатыше йоратыдыме тунемшыжын документан папкыжым эн йымаке пыштен. Черет тиде папке деке шумек, тудым почмыжат шуын огыл. Но лудаш тўналмекыже, моткочак орын. Рвезын 1-ше классысе туныктышыжо возен: «Моткоч сай йоча, кече гай шыргыжмыжым ончен йоратет. Мўнгысө пашам арун, тичмашын ышта. Пеленже лияш моткоч куанле». 2-шо классысе туныктышын возымыжо: «Тыршен тунемше рвезе, йолташыже-влак тудым аклат, но ешыштыже нелылык уло: аваже эмлаш лийдыме чер дене черле кия, очыни, мўнгыштыжө тудлан пеш йөсө». 3-шо классысе туныктышо палемден коден: «Аважын колымыжым пеш нелын эртара. Рвезе моткоч тырша, но ачаже тудлан жапым йоршеш огеш ойыро, пуйто шочшыжо укеат. Ончыкыжым тудлан эшеат неле лиеш». А 4-ше классысе туныктышо тыге возен: «Рвезе начар тунемеш, йолташыже уке, южгунам урок жапыштак мален колта».

Характеристике-влакым лудын лекме деч вара класс вуйлатышылан моткоч намыс лийын колтен. А эшеат кугу намысым тудо У ий пайрем

вашеш шижын. Тунам кажне тунемше тудлан пөлекым конден. Иктыже весыж деч моторын сорастареныт. Йоратыдыме тунемшыжат тудлан картон кагаз пўтыртышым кучыктен. Тидым ужын, моло тунемше воштылаш тўгалыныт, но туныктышо нуным шыпландарен. Шкеже картон вўдылкам руден, тушеч кидшол ден духи атым луктын. Кидшолыштыжо сорастарыше кок изи кў уке улмаш, духи атыжат тичмаш лийын огыл. «О, могай мотор кидшол!» манын, кидышкыже чиен шынден да духижымат ўмбакаже шыжыктен.

Тиде кечын йоратыдыме тунемшыже урок деч вара классыште эн пытартыш кодын, туныктышыж деке лишемын да пеле йўкын каласен: «Таче те мыйын авам гаяк ўпшеда». Тудын лектын кайымекеже, туныктышо утен каен шортын колтен да, вуйжым ўстембаке пыштен, кужу жап шортын.

Тиде кече деч вара туныктышо литературым туныктымо деч посна йоча-влакым поро, чаманышелиаштуныктен. Икжапгыч йоратыдыме тунемшыже вашталташ тўгалын, «Илышыш пўртылын» маныт тыгай годым. Тунемме ий мучашлан тудо эн сайын тунемше-влак радамыште лийын. Туныктышо ончычсо семынак чыла тунемшыжым иксемын йоратымыж нерген ойлен, но тиде шоя лийын: тудо йоратыдыме тунемшыжым моло деч чот йоратен.

Вес тунемме ийыште тиде туныктышылан вес классым пуэныт. Икана кабинет омса шелшыштыже тудо лоштыклен кералме ош кагазым ужын. Тушто йоча киддене тыге возымо лийын: «Те чыла туныктышо-влак кокла гыч эн сай улыда». Эше вич ий гыч серыш толын. Ончычсо тунемшыже колледжым тунем пытарымыж нерген увертарен да ешарен: «Кө мыйым туныктен, нунын кокла гыч те эн сай туныктышо улыда». Тиддеч вара эше ныл ий эртен, адак ик серышым налын: «Пеш шуко нелылык дене тўкнаш вереште гынат, мый чыла сенген лектым, тений университетым тунем лектам. Те илышыштем вашлиялтше туныктышо-влак кокла гыч эн сай лийын кодыда». Эше ныл ий эртымек, эше серыш толын: «Университет деч вара мый шинчымашем келгемдаш шонен пыштышым. Ынде лўмнерем ончылан «доктор» мутым возат. Тынар туныктышо-влак мыйым туныктеныт, но те садак эн сай туныктышем улыда».

Эше икмыняр жап гыч вес серышым налын. Тушто ончычсо тунемшыже йоратыме туныктышыжым сўанышкыже ўжын да качын аважын верыштыже шинчаш йодын. Туныктышо уло кумылын келшен. Сўаныш ятыр ий ончычсо кидшол-пөлекшым чиен, тугаяк ўпшан духим муын налын шыжыктен каен. Нуно вашлийыныт, ондалалтмышт годым рвезе чонжылан моткоч лишыл ўпшым шижын:

– Мылам ўшанымыланда пеш кугу тау. Сай ден осалым ойыраш, шке вийлан энгертен мошташ туныктымыландат кугу тау!

Туныктышыжо шинчавўд йөре вашештен:

– Йонгылыш лият, тиде тый мыйым чылалан туныктенат. Тый денет вашлиймешкем мый йочам кузе туныкташ пален омыл.

ЧЕРКЕ ТУДЫН ВЕРЧ 40 КЕЧЕ КУМАЛЫН

(2-шо ужаш, 1-ше ужашым 2024 ий апрельысе номерыште лудса)

Марий кундемыште шочын-кушшо священник **Илия Фурзиков ятыр черкыште служитлен, эн кужунжо – лу ий наре – Киров кундем Шанчара район Матвинур селасе Спасский храмыште.**

Киров кундем Советск олесе Юмын Аван Леведмыже лүмеш черкыште служитлымыж годым, 1938 ий 18 июлышто, тудым икымше гана кучен петыренит. Изиш жаплан эрыкыш лукмек, 1940 ий 24 декабрьште адак арестоватленыт. Чот черле батюшкам Яраг тубдиспансерыш эмлаш веранденыт, тушан 1941 ий 9 майыште колден.

Илия ачам йүдым Шанчара шүгареш шолып тоеныт. Колымыж деч ончычак лүдыктен ойленит: «Колет гын, тыйым отпеватлыде тоят, капетын кушто кийымыжым нигö палаш ок тўнал». А тудо вашештен: «Мыйым Матвинур черке отпеватла».

Каласыме шомакше шукталтын. Эше шукерте ожно Матвинур ял гоч ала-могай святой ег эртен да каласен коден: «Тыште черке шогаш тўналеш да тушто öрыктарыше чудо лиеш». Тиде ой мондалтын улмаш, но кунам икмыняр көгөн дене петырыме Спасский храм көргö гыч Юмылан кумалме да мурымо йүк шокташ тўгалын, тунам шарналтеныт. Матвинур селаште служитлыше протоиерей Димитрий Шобанов перестройко ийлаште Шанчара район газетыш «Отпевала церковь» статьям возен:

– Петырыме храм көргö гыч муро йүк шоктымо нерген колмек, тушко калык погынаш тўгалын. Власть кучышо-влак совещанийым эртареныт, тергаш комиссийым сайленыт. Нунат колышташ коштыныт: муро йүк шокта, а почын пурат – нигö уке! Тыге нылле кече шуйнен.

Газетысе статьям лудмеке, Шанчара гыч Вера Васильевна Жирова эн тичмаш шарнымашым возен колден:

– Мемнан Кубашево ялыш увер толын шумек, латкок шонго ўдырамаш, авам да мый Матвинурыш йолын каенна. Мый тунам 15 ияш лийынам, сандене чыла шарнем. Кече шичме годым миен шуынна. Тўрлö ялла гыч самырык ден шонгыжат ятырын погыненыт ыле. Мемнам ончыч öрдыжкö поктылшо кок милиционер йўдвошт дежуритлен, но лишемаш төчышö-влаккан вара иктыже манын: «Ида лўд, тыланда нимат ок лий!»

Пычкемышалтын, көгөрчен-шамыч шыпланеныт, ег-влак тўшкан-тўшкан мландымбалне шинченит. Службо 4-5 шагат эрдене тўналеш манын, палышыже ойленит. Окна деке кўваронгам шогалтеныт да мыланна, йоча-шамычлан, тушко

кўзаш полшеныт. Трук черкыште коштмо йүк шокташ тўгалын, ладын пуш шарлен, муро йүк йонгалтын. «Пылпумышто улшо мемнан Ачана», «Инанем чыла кучен Ашныше ик Ача Юмылан», «Господь, Шке Кугыжанышыштет мемнам шарналте» манын мурымым сайын шарнем. Кунам Пырчес подылмо жап шуын – йоча шортмо йүк шоктен. Службо пеш ласкан эртен, муро йүк ныжылгын йонген. Лу шагат эртымеке, чыла шыпланен. Милиционер-шамычат окна решотка деке кўзеныт да чыла тидым колыштыныт.

Журналист Владимир Григорян икмыняр шарнымашым муын да «Вера-Эском» православный газетеш печатлен. Медицине пашаен Лидия Николаевна Маклыгина ойлен: «Мый тунам тўналтыш классыште тунемынам. Кажне переменыште черке деке колышташ коштынна, ўдырамашын лудмыжо шоктен. Милиционер-шамыч поктылыт ыле, южыштым сельсоветыш кучен нангаеныт». Илия ачан йүкшö дене «Господьлан кумалына» манмым Нина Ивановна лўман ўдырамаш колын.

Оршанке кундемыште шочын-кушшо Илия ача нерген статьям верысе газетеш веранденна. Материал лекмек, икмыняр кече гычак рашеме: Йошкар-Олаште илыше палымом Иван Семенович Фурзиков да Оршанке районысо Хорошавинский чодыра поселкышто илыше С.С. Новоселова батюшкан тукум шольо-шўжарже улыт. «Мемнан родо-тукумышто тудым пешак пагаленыт, ушан-шотан улмыжлан чот акленыт, вет Ернур училищыште тунеммыж годымак эн сай учениклан шотлалтын», – ойлен Серафима Семеновна.

Илия ачан шўгаржым кычалын, Иван ден Серафима Шанчараш коштыныт, но тойымо верым тунам муын огытыл. Кызыт жап вашталтын, ынде батюшкан шўгаржым сайын төрлен шындыме, тудын нерген тыште чылан гаяк палат. Теве пытартыш жап марте фотожо лийын огыл. Шукерте огыл Юмын Аван Тихвинский иконыж лүмеш Шанчарасе черкын настоятельже протоиерей Роман Россохин шонго прихожанке Алевтина Сокован кагазше коклаште тошто фотом муын, тушто Илия ачан тўсшат уло.

Мландымбалне священник Илья Иванович Фурзиковым 1992 ий 20 мартыште реабилитироватленыт, а кўшыл тўняште шукертак кўкшын акленыт манын ўшанена. Ала тудын кумалмыж денак Матвинур селасе Спасский храмна аралалт кодын, ны складыш, ны клубыш савырен огытыл, 1946 ийыштак угыч почыныт. Шке жапыштыже тушто священномученик Сергей Стрельниковын ватыжын ачаже Николай Панов, тыгак Яраг ден Лузын кызытсе епископшо Паисий – тунам эше священник Андрей Кузнецов – служитленыт.

Илия ачалан илаш нылле ий веле пўралтын, а шкеж нерген могай волгыдо шарнымашым коден! Вадим эргыже 1960-шо ийлаште шочмо кундемышкыже толын коштын. «Калык тушманын шочшыжо» лўм тудын илышыжым чот нелемден, шонымо семын тунемаш йөн лийын огыл, школ деч вара киномеханиклан ыштен. 1960-шо ийлаште военныйлан тунем кертын, йочапöртыштö кушшо тулык ўдырым марлан налын. Вараже кузе иленыт, шочшышт, уныкашт улыт але уке? – тидым эше шымлаш кўлеш.

Николай КРОПИНОВ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24	25	26	27	28	29

🟡	- пицца с растит. маслом	🟢	- разрешение на вино
🟠	- пицца без растительного масла	🔴	- воздержание от пищи
🟤	- разрешение на рыбу	🟡	- сплошные седмицы
🟢	- скоромная пицца без мяса	🟠	- постные дни
🟤	- разрешение на икру	🟢	- особое поминовение усопших

1 – Юмын Аван Донской иконыжын кечыже.

8 – Юмын Аван Владимирский иконыжым вашлийме кече.

Святой орланыше Адриан ден Наталиан кечышт.

10 – Почаевысе преподобный Иовын кечыже.

11 – Христос ончыч толшо да Тудым Тынеш пуртышо святой Иоанн пророкын вуйжым руалме кече.

СЕНТЯБРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

12 – Благоверный святой князь-влак Александр Невский ден Даниил Московскийын кечышт.

14 – Черке У ий тўналгыш.

15 – Печерысе преподобный-влак Антоний ден Феодосийын кечышт.

17 – Белгородысо святитель Иоасафын кечыже.

Марий кундемывсе священномученик Сергей (Дружинин) епископын кечыже.

19 – Архангел Михаилын чудым ыштымыжым шарнымаш.

Марий кундемывсе новомученик-влакым шарныме кече.

21 – Юмын Шочыктышо да эреак Ёдыр улшо Эн святой Владычицын Шочмо кечыже.

24 – Преподобный Силуан Афонскийын кечыже.

26 – Христосын Ылыж кынелмыж лўмеш Иерусалимысе храмым уэмдыме кече. Воскресенский храм-влакын престольный пайремышт.

27 – Господын Эн пагалыме Ылыжтарыше Ыресшым нўлталме пайрем.

30 – Святой орланыше Вера, Надежда, Любовь да нунын София аваштын кечышт.

СВЯТОЙ ПЕТР ДЕН ФЕВРОНИЯМ СЌРВАЛЫМАН

Муромысо чудым ыштыше святой князь Петр ден тудын Феврония пелашыжын мощыштым 1992 ийыште Свято-Троицкий ўдырамаш монастыреш веранденыт.

Тиде кугу событийым кажне ийын 19 сентябрь деч ончыч толшо рушарнян палемдат. Тений ты пайрем 15 сентябрьыште лиеш. Нунын польшыштым илышыште шукын налыт. Теве протоиерей Алексей Кругликын ик прихожанкыже дене тыгай историй лийын.

– Мемнан храмысе службылашке нылле ий утларак ийготан ўдырамаш чўчкыдын коштын. Шкеже шанче пашаен, пешак скромный да тыматле. Тудо кажне гана святой Петр ден Феврониян юмогашт ончылно кумал шоген, но шке йодмашыжым эре ик семын мучашлен: «Мыйын эрыкем почеш огыл, Юмын эрыкше почеш лийже».

Священник-шамыч дене мутланымыз годым утыждене аптыраныше улмыж нерген ўпкелен ойлен. «Ийготем погынен гынат, мыйынат але ешан, шочшан лиймем шуэш. Кызытсе пўрўен-шамычшат мыйын семынак ўрын шогат. Ала иктажше дене санга дене ваш миен тўкнена да палыме лийын кертына гын веле?» – шке ўшанжым мыскарашке савырен тудо.

Пашашкыже ўдырамаш шке машинаж дене кудалыштын. Икана черкыш ончыкылык пелашыже дене пырлятолын да кузе вашлиймышт нерген куанен каласкален: «Господь мыйын йодмем колын, санга дене огыл, а машина дене ваш миен тўкнымашым ыштен. Паша гыч мўнгў кайыдем годым светофор воктенак изирак аварийыш логалынам. Тўкнышў машина гыч палыдыме теве ты йолташ лектын, «Скоростыым

кугемденам» манын, шкенжым титаканлан шотлен да мыланем польшышым темлен».

Ийгот дене келшен толшо тыматле пўрўен дене палыме лийыныт. Корнысо автоинспекций сотрудник-шамычым ўжыктеныт, нунын толмешкышт, шкешт кафешке каеныт. Полиций пашаен-влак толын шуыныт, а аварийыш логалше машинан озашт уке улыт?! Нуно ты жапыште кафеште кидым кучен шинченыт да чарнен кертде мутланеныт. Сиренын мўгырымў йўкшым колмекышт гына «сусыргышо» автомобильышт деке пўртылыныт.

Кызыт мыйын прихожанкемлан 50 ий утларак. Ты жапыште нунын кум йочашт шочын. «Еш илышна ик ийыште кум ийлан ситыше тўрлў йывыртываш дене темше», – ойлат нуно пелашыж дене.

Айдемылан Юмо еш дене илаш пўрен гын, тидым чытенак вучыман. «Мыланем Юмын эрыкше почеш лийже» манын, Петр ден Феврония гай поро святой-влакым кугу ўшан дене сўрвалыман.

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

ПОРО ЮМЫН АВА

Күшнө каваште Юмынудыр ила,
Эн шерге, эн поро Юмын Ава,
Царице улат мландыштат, каваштат!
Чыла православный Тыйым моктат!

Тыгае моторлык уке тўняштат,
Могай Тый мотор, Мария, улат!
Архангел Гавриил трук 6рын колтен,
Кунам Тый декет сай уверым волтен.

Шортат шинчавўд дене, мемнам чаманен,
Ик Эргычым, Юмым, йодат с6рвален.
Мый гай языкан верч, Авана, ойгырет.
Вет шке икшывет-влакым утарынет.

Чонетше ўжеш, мландыш шупшеш
Полшаш ўшанен, с6рвален к6 йодеш.
Осал деч аралтыш Аванаже улат!
Капнам да чоннам паремден Тый кертам!
«Пырче» Рушарня школ,
Морко район, Арын села

Господь Иисус Христосын Волгалт вашталмыже кечын, 19 августышто, Волжск ден Шернурын епископшо Феофан Волжск олесе Никольский кафедральный соборышто Юмын литургийым эртарен.

Владыкалан кафедральный соборын духовенствыже полшен, черке мурым соборын хоржо мурен (вуйлатышыже – Е. Васильева).

Литургий годым епископ Феофан монах Тихоным (Белавиным) чтецлан шогалташ хиротесийым эртарен да тудым иеродиакон саныш пуртен. Йўлам шуктымодеч вара владыка иеродиакон Тихоным тудын шкенжын гына Витлыгече пайремже дене саламлен да Юмылан й6рыш6 куанле ты пашаштыже Господьын полышыжым тыланен.

Тек иеродиакон Тихонын Юмылан служитлыме корныжо волгыдо да кужу лиеш.

"ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Эльсе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ №

Журнал лекме жап - 04.09.2024 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме. "Стринг" ИПФ ООО-што савыктыме. Адресше: 424007, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95, 101А корпус, 12-12А п6лем.

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше п6лем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев (иерей), Д.В. Смирнов, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт тўрл6 лийын кертыт. Серыш-влак м6нгеш огыт колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**